

Buddhadhamma Application of for Promoting the People's Reconciliation in the Mu Si Subdistrict Municipality Pak Chong District, Nakhon Ratchasima Province

Phrabaideega Bunsong Punyapakho¹ Apiwat Jata² and Prapan Nuekkrotok³

Received: December 20, 2022

Revised: August 06, 2023

Accepted: August 13, 2023

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study the promotion of reconciliation of people in Mu Si Sub-district Municipality, Pak Chong District, Nakhon Ratchasima Province; 2) to compare opinions towards the promotion of reconciliation of people in Mu Si Sub-district Municipality, Pak Chong District, Nakhon Ratchasima Province; and 3) to apply Buddhadhamma in promoting reconciliation of people in Mu Si Subdistrict Municipality. This was a mixed methods research by distributing a questionnaire with a reliability of 0.91 to a group of 380 randomly selected stratified samples. The statistics used in the research were frequency, percentage, mean, and standard deviation, T-test, and One-way ANOVA. For qualitative research, interviews with 9 key informants were conducted by descriptive content analysis. The results of the research were as follows: 1) in terms of the promotion of reconciliation of people in Mu Si Subdistrict Municipality, Pak Chong District, Nakhon Ratchasima Province, the overall opinion level was the highest ($\bar{x} = 3.92$). The aspect with the highest average

¹ Sangha in Nakhon Ratchasima

²⁻³ Mahachulalongkornrajavidyalaya Nakhon Ratchasima Campus

Corresponding author, e-mail: joybenyapajoy@gmail.com, Tel. 089-9453529

value was the principle of empathy for us (\bar{x} = 3.99), followed by building confidence and trust (\bar{x} = 3.97) and the aspect with the lowest mean was the aspect of stopping violence to stop fear (\bar{x} = 3.80); 2) People with different sex, age, education level, occupation, monthly income had different opinions towards the promotion of reconciliation and reconciliation of people in Mu Si Subdistrict Municipality. There was no difference with statistical significance at the 0.05 level; and 3) the application of Buddhhadhamma in promoting people's reconciliation, having good wishes to others both in front of and behind their backs, helping and promoting each other in terms of physical strength, being humble, having respect, not harassing each other, having willingness to sacrifice for others, along with being polite, consistent, respectful, being sincere to others, always knowing how to give opportunities and forgive each other, having good intentions towards others that was the basis for promoting reconciliation.

Keywords: Application, Buddhhadhamma, Reconciliation

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชน เทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

พระใบฎีกาบุญส่ง บุญญาโก¹อภิวัฒน์ จำตา² และประพันธ์ นึกกระโทก³

Received: December 20, 2022

Revised: August 06, 2023

Accepted: August 13, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา และ 3) ประยุกต์หลักพุทธธรรมในการส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนเทศบาลตำบลหมูสี วิธีดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี โดยการแจกแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.91 กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ จำนวน 380 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน วิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า 1) การส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.92$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านหลักการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมา ด้านการสร้างเชื่อมั่นและความไว้วางใจ ($\bar{X} = 3.97$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการการหยุดใช้ความรุนแรงเพื่อหยุดยั้งความหวาดกลัว ($\bar{X} = 3.80$) 2) ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมความ

¹ คณะสงฆ์จังหวัดนครราชสีมา

²⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

Corresponding author, e-mail: joybenyapajoy@gmail.com, Tel. 089-9453529

ปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) ประยุกต์หลักพุทธธรรมในการส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชน ประรณาดิต่อผู้อื่นทั้งต่อหน้าและลับหลัง ช่วยเหลือส่งเสริมกันด้านกำลังกาย มีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักสัมมาคารวะ ไม่เบียดเบียนรังแกกัน มีความเสียสละต่อผู้อื่นด้วยความเต็มอกเต็มใจ พร้อมกับประพฤติตนอย่างสุภาพ สม่่าเสมอ ให้ความเคารพและจริงใจต่อผู้อื่นรู้จักให้ออกาสและให้อภัยต่อกันและกันอยู่เสมอ ความปรารณาและความหวังดีต่อผู้อื่นเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์

คำสำคัญ: การประยุกต์, หลักพุทธธรรม, ความปรองดองสมานฉันท์

บทนำ

สถานการณ์ทางการเมืองในประเทศไทยอยู่ในช่วงวิกฤติของความขัดแย้งทางการเมือง นับตั้งแต่การรัฐประหารเมื่อ พ.ศ.2549 เป็นต้นมา ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมไทยที่มีมาอย่างต่อเนื่องและยาวนานนั้น มีสาเหตุหลักเกิดจากความขัดแย้งทางการเมืองทำให้ประชาชนในประเทศไทยส่วนหนึ่งเกิดความแตกแยกทางความคิดเห็นทางการเมือง ส่งผลต่อกระบวนการยุติธรรมทางกฎหมายที่ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกรังเกียจการบังคับใช้กฎหมายอย่างไม่เท่าเทียมกันในสังคม ส่งผลต่อเสถียรภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมของชาติ ความคิด และอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนได้ถูกแบ่งแยกออกเป็นฝักฝ่ายอย่างชัดเจนนำไปสู่การเคลื่อนไหวทางการเมืองจากกลุ่มต่าง ๆ เพื่อเรียกร้องให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ทางการเมืองหรือวิธีของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้สนับสนุนรัฐบาลหรือผู้ที่ต่อต้านรัฐบาล การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของกลุ่มเหล่านี้ได้สร้างเงื่อนไขที่นำไปสู่การสร้าง ความขัดแย้งและมีแนวโน้มของการใช้ความรุนแรงที่ยังปรากฏมานาน จนกระทั่งเกิดการตอบโต้กัน ด้วยความรุนแรงที่นำมาสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งในระดับผู้นำและหมู่ประชาชนผู้สนับสนุน แนวทางของพรรคการเมือง สังคมถูกแบ่งแยกจนเกิดการเผชิญหน้าการกระทำผิดละเมิดกฎหมาย โดยอาศัยสื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อกระแสหลักและสื่อทางเลือก เช่น สื่อสังคมออนไลน์ช่วยขยายให้เกิดความขัดแย้งยิ่งขึ้น (จิรศักดิ์ โยมะบุตร, 2561)

ความแตกแยกทางความคิดอย่างกว้างขวางในสังคมไทยที่ยืดเยื้อยาวนาน สะท้อนให้เห็นความจริงที่ว่าไม่มีความ คิดเห็นของฝ่ายใดที่ถูกหรือผิดไปเสียทั้งหมด ท่ามกลางสภาวะความขัดแย้งในปัจจุบันที่แต่ละฝ่ายยังคงยึดมั่นอยู่ในจุดยืนของตนเอง สิ่งที่ต้องริเริ่มดำเนินการโดยเร็วคือการสร้าง บรรยากาศแห่งการปรองดองด้วยการเปิดพื้นที่ให้ทุกฝ่ายได้มี โอกาสถกเถียงแลกเปลี่ยนในวงกว้าง ต่อข้อเสนอทางเลือกและความเป็นไปได้ต่าง ๆ ในการสร้างความปรองดองในชาติ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันมากขึ้นซึ่งจะส่งผลให้แต่ละฝ่าย สามารถก้าวออกจากจุดยืนที่แตกต่างกันมาสู่จุดร่วมที่จะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติได้ การสร้างความปรองดองบนพื้นฐานของความจริงจังและจริงใจด้วยกระบวนการพูดคุยใน 2 ระดับ คือ 1) ระดับตัวแทนทางการเมืองและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง 2) ระดับประชาชนในพื้นที่ใน ลักษณะของ “เวทีประเทศไทย” ซึ่งจะทำให้สังคมได้ร่วมกันแสวงหาทางออกต่อความขัดแย้งทางการเมืองปัจจุบันและออกแบบภาพอนาคตของประชาธิปไตยไทย ตลอดจนกติกาทางการเมืองที่ยอมรับได้ร่วมกัน (ชลัท ประเทืองรัตนา , 2560)

ปัจจัยสำคัญที่สุดในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์และการผลักดันการปฏิรูปให้บรรลุผลสำเร็จ คือ การสร้างการรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญและอยู่ในความสนใจของประชาชนอย่างต่อเนื่องจึงมีการชี้แจงทำความเข้าใจการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล และคณะรักษาความสงบแห่งชาติรวมถึงสาเหตุที่มาของปัญหาตลอดจนแนวทางแก้ไข โดยผ่านกลไกระดับจังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น จำนวน 65,721 ครั้งมีประชาชนทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 8,947,799คน นอกจากนี้รัฐบาลยังได้ให้ความสำคัญในการชี้แจงทำความเข้าใจกับต่างประเทศ เพื่อสร้างความเชื่อมั่น รักษาภาพลักษณ์ความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดีระหว่างประเทศไทยกับนานาประเทศส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจการค้าไม่ ให้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความขัดแย้ง โดยรัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำข้อมูลสำหรับให้ทุกส่วนราชการใช้ในการชี้แจงกับต่างประเทศเกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐบาล เพื่อสร้างความเข้าใจให้ถูกต้องตรงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติและรัฐบาลเข้ามาบริหารราชการแผ่นดิน (ก่อนวันที่ 22 พฤษภาคม 2557) เช่น ความแตกแยกของคนในชาติการใช้ความรุนแรงการไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด การทุจริตคอร์รัปชัน การดำเนินการของคณะรักษาความสงบแห่งชาติและรัฐบาลในระยะต้นที่ต้องเร่งแก้ไข ปัญหาสำคัญเร่งด่วนและนำมาสู่ความขัดแย้งของคนในชาติ (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2558)

ปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นและกระบวนการสร้างความปรองดองเป็นกระบวนการที่นำไปสู่การลดความเกลียดชังแตกแยกและสร้าง ความไว้วางใจเพื่อฟื้นคืนความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนที่เคยขัดแย้งรุนแรง โดยผ่านการแสดงความรับผิดชอบต่อการกระทำในอดีต การยอมรับความจริงที่เกิดขึ้น การเมตตาให้อภัย ตลอดจนการมองภาพอนาคตของสังคมร่วมกัน (ลิขิต ธีรเวคิน, 2553) ปัญหาหลักในปัจจุบันสังคมไทยในช่วงที่ผ่านมาเป็นยุคแห่งความหวาดกลัวและหวาดระแวง ที่ประชาชนไม่สามารถพูดคุยเรื่องความคิดเห็นทางการเมืองเป็นการทั่วไป แม้กระทั่งการพูดคุยกับญาติหรือเพื่อสนิท ในหลายชุมชนมีกลุ่มคนที่มีความคิดแตกต่างทางการเมืองกันอย่างชัดเจน เกิดการบ่มเพาะความเกลียดชังกัน จากการเลือกรับสื่อที่นำเสนอความคิดเห็นทางการเมืองที่สอดคล้องกับมุมมองของตน และแบ่งขั้วแยกกันอย่างเห็นได้ชัด ในบางพื้นที่เกิดการปะทะกันระหว่างสองกลุ่มที่เห็นต่างทางการเมือง มีการใช้อาวุธต่าง ๆ รวมถึงอาวุธปืนทำร้ายร่างกายกันทำให้มีผู้เสียชีวิต ยิ่งไปกว่านั้นความรุนแรงได้ขยายตัวไปถึงในระดับครอบครัว จนกระทั่งเกิดการเสียชีวิตและความสัมพันธ์ที่แตกร้าง จากความรุนแรงที่กล่าวมาอันนำมาซึ่งการสูญเสียอย่างประเมินค่ามิได้ และเกิดสภาพสังคมแห่งความหวาดระแวง คำถามที่ตามมาคือรากเหง้าของปัญหาของสังคมไทยคืออะไร ซึ่งมีหลายฝ่ายพยายามให้คำอธิบายต่อปัญหาดังกล่าวว่าเป็นการแข่งขันเชิงอำนาจ การทุจริตประพฤติกมิชอบของผู้มีอำนาจ ความรู้สึกที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม การถูกเลือกปฏิบัติ ช่องว่างทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างคนจนกับคนรวย ตลอดจนโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรที่แตกต่างกัน (สถาบันพระปกเกล้า, 2555)

การให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ของคนในชาติ ให้มีความรัก ความสามัคคี อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ภายใต้ระบบการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข หากทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความสมานฉันท์ และพร้อมเปิดใจยอมรับแนวทางต่าง ๆ ที่หลากหลายฝ่ายนำเสนอ เชื่อมั่นว่าปัญหาความแตกแยกในสังคมไทยอันจะนำไปสู่สังคมสมานฉันท์ได้ในระยะเวลาไม่นานเกินรอ ขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ ของการปรองดอง จากสถานการณ์การขัดแย้งในปัจจุบันที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อไปยังชุมชนต่าง ๆ รวมถึงประชาชนในเทศบาลตำบลห่มสื อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา ทำให้เกิดปัญหาในชุมชนด้วยความคิดที่แตกต่างในการเลือกตั้งในการประกอบอาชีพ ทำให้แตกแยกกันเป็นกลุ่มความขัดแย้งที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากค่านิยมและปทัสถานที่แตกต่างกันของคนต่างรุ่นหรือต่างวัย ที่เห็นได้บ่อยครั้งคือระหว่างคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่ ในขณะที่คนรุ่นเก่า

ซึ่งอาจจะมีประสบการณ์พิเศษผ่านการต่อสู้ในทางการเมือง รวมทั้งในการทำสงคราม ในการกู้ชาติ ในการกู้เศรษฐกิจ จนนำความสงบสุขมาสู่สังคม บุคคลกลุ่มนี้ย่อมมีค่านิยมและปทัสถานที่ดีที่มีความเชื่อมั่นว่าเป็นสิ่งซึ่งถูกต้องและควรดำเนินต่อไป แต่เมื่อเวลาผ่านไป เมื่อคนรุ่นใหม่เกิดขึ้นซึ่งมีโลกทัศน์ ค่านิยมและปทัสถานต่างจากที่เคยมีมาในอดีต ความลรอยระหว่างคนรุ่นใหม่กับคนรุ่นเก่าเริ่มจะเป็นประเด็นปัญหา และในทุกสังคมไม่สามารถจะเลี่ยงความขัดแย้งนี้ได้

ดังนั้น จากปัญหาความเป็นมา ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการศึกษาการส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนเทศบาล ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้ประชาชนเกิดความปรองดองและนำไปสู่การสมานฉันท์โดยการหยุดหยั่งความหวาดกลัวการไม่ใช้กำลังให้เกิดความรุนแรงจนเกิดเป็นชุมชนที่เข้มแข็งของคนในชุมชนเทศบาลตำบลหมูสี โดยได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ หลักสาราณียธรรม 6 เข้ามาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาเพื่อนำไปสู่ชุมชนที่เข้มแข็งและเกิดความไว้วางใจ รวมทั้งสร้างความปรองดองสมานฉันท์ต่อกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อประยุกต์หลักพุทธธรรมในการส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ตามลักษณะการศึกษารวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนเทศบาลตำบลหมูสี

อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสารานุกรม 6 ค่าความเชื่อมั่น 0.91 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 380 คน โดยผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ สติติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสารานุกรม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ นักวิชาการด้านศาสนา นักการเมืองท้องถิ่น นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ นักวิชาการด้านการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมจำนวน 9 รูป/คน การเก็บรวบรวมข้อมูล ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์ นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์และนำเสนอต่อไป การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

1. การส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.92, S.D. = 0.89$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ($\bar{X} = 3.99, S.D. = 0.91$) รองลงมาได้แก่ ด้านการสร้างเชื่อมั่นและความไว้วางใจ ($\bar{X} = 3.97, S.D. = 0.88$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการการหยุดใช้ความรุนแรงเพื่อหยุดยั้งความหวาดกลัว ($\bar{X} = 3.80, S.D. = 1.09$) ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของ

ประชาชนเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ประยุกต์หลักพุทธธรรมในการส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ประรณชาติต่อผู้อื่น ทั้งต่อหน้าและลับหลัง จะทำแต่ในสิ่งที่เป็นความดีต่อกัน ช่วยเหลือส่งเสริมกันด้านกำลังกาย มีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักสัมมาคารวะ ไม่เบียดเบียนรังแกกัน ไม่ทำร้ายให้ได้รับความทุกข์เวทนา ทำแต่ในสิ่งที่ถูกต้องต่อกัน มีความเสียสละต่อผู้อื่นด้วยความเต็มอกเต็มใจ พร้อมกับประพฤติตนอย่างสุภาพ สม่่าเสมอ ให้ความเคารพ และจริงใจต่อผู้อื่นทั้งต่อหน้าและลับหลังรู้จักให้ออกาสและให้อภัยต่อกันและกันอยู่เสมอ ความปรารถนาและความหวังดีต่อผู้อื่นเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์

อภิปรายผลการวิจัย

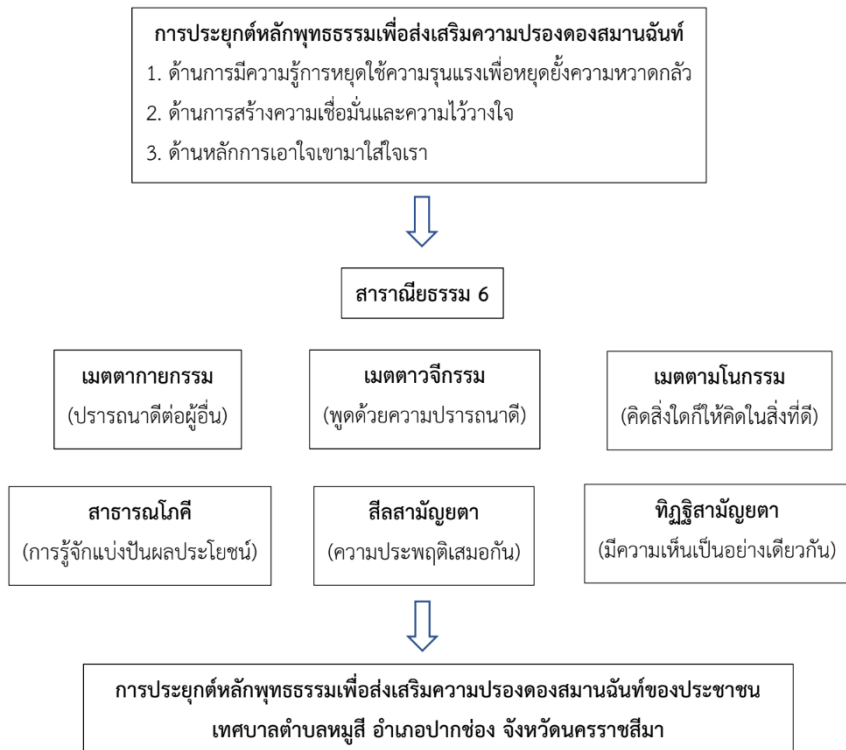
1. การส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักการเอาใจเขามาใส่ใจเรา รองลงมาได้แก่ ด้านการสร้าง ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการการหยุดใช้ความรุนแรง เพื่อหยุดยั้งความหวาดกลัว สอดคล้องกับงานวิจัยของอัชมา สุวรรณกาญจน์ และคณะ (2558) พบว่า ชุมชนมุสลิม ความต้องการสร้างความสมานฉันท์-อยู่เย็นเป็นสุข โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนมุสลิมช่วยสร้างความสมานฉันท์-อยู่เย็นเป็น สุข ในชุมชนมุสลิมตามความต้องการได้ แม้จะอยู่ท่ามกลางปัญหาความไม่สงบ ความเหลื่อมล้ำทาง เศรษฐกิจ สังคม สุขภาพและความไม่มั่นคงในชีวิตก็ตาม

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของฉัตรชัย เอี่ยมอ่อน (2555) พบว่า ปัจจัยภูมิหลังส่วนบุคคลทางด้านอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้ มีทัศนคติในการนำกระบวนการ ยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในชั้นพนักงานสอบสวน ไม่แตกต่างกัน

3. ประยุกต์หลักพุทธธรรมในการส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ประรณาคือต่อผู้อื่น ทั้งต่อหน้าและลับหลัง จะทำแต่ในสิ่งที่เป็นความดีต่อกัน ช่วยเหลือส่งเสริมกันด้านกำลังกาย มีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จัก สัมมาคารวะ ไม่เบียดเบียนรังแกกัน ไม่ทำร้ายให้ได้รับความทุกข์ทรมาน ทำแต่ในสิ่งที่ถูกต้องต่อกัน มีความเสียสละต่อผู้อื่นด้วยความเต็มอกเต็มใจ พร้อมกับประพฤติตนอย่างสุภาพ สม่่าเสมอ ให้ความเคารพ และจริงใจต่อผู้อื่นแม้ทั้งต่อหน้าและลับหลังรู้จักให้ออกาสและให้อภัยต่อกันและกันอยู่เสมอ ความปรารณาและความหวังดีต่อผู้อื่นเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพงษ์ อรุณเดชาชัย (2559) พบว่า การนำหลักพุทธธรรม คือ “หลักสาราณียธรรม” มาปรับประยุกต์ให้เอื้อต่อการบ่มเพาะความรู้ชุมชนบ้านแฮด เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้ ชุมชนเข้มแข็งได้ใช้คุณลักษณะ 1 ประการคือ หลักธรรมที่ 1 เมตตากายกรรม คุณลักษณะมีความ สามัคคีเสียสละและร่วมแรงร่วมใจกัน หลักธรรมที่ 2 เมตตามโนกรรม คุณลักษณะมีจิตใจเมตตา เสียสละเพื่อส่วนรวม หลักธรรมที่ 3 เมตตาวาจกรรม คุณลักษณะดีดดี พูดดี ทำดี หลักธรรมที่ 4 สาราณโกศิคุณลักษณะมีน้ำใจเพื่อสังคม เคารพซึ่งกันและกัน หลักธรรมที่ 5 สีถาสามัญญตา คุณลักษณะปฏิบัติตามกฎระเบียบที่สังคมวางไว้ หลักธรรมที่ 6 ทิฏฐิสามัญญตา คุณลักษณะมี เหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นมากขึ้น พบว่ากระบวนการเครือข่ายสถานีสาราณียธรรม ขับเคลื่อนด้วยการเรียนรู้และปฏิบัติตามหลักสาราณียธรรมตามฐานคิด สามารถสร้างภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตชุมชนหันจากความเสี่ยง

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเป็นผลมาจากการศึกษา การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความปรองดองสมานฉันท์ คือ การพัฒนาชุมชนให้สู่ความสงบสุขโดยไม่มีความขัดแย้งที่จะนำไปสู่ความรุนแรงทำให้ชุมชนมีความเปลี่ยนแปลง โดยมีการลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น โดยใช้หลักเจรจาประนีประนอม รับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาข้อสรุปของปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อการหยุดใช้ความรุนแรงเพื่อหยุดยั้งความหวาดกลัว การสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจ และการเอาใจเขามาใส่ใจเรา เป็นหลักการที่จะนำชุมชนไปสู่ความปรองดองสมานฉันท์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. โรงเรียนในชุมชนควรส่งเสริมกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมรวมทั้งผู้ปกครอง และส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ร่วมกันในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งในชุมชน

2. หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและงบประมาณในการจัดกิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ในเทศบาล เพื่อสร้างความผูกพันซึ่งกันและกัน และเป็นการปลูกฝังความปรองดองในชุมชน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ประชาชนในชุมชนควรประสานความร่วมมือในการวางแผนและดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามัคคีกันในชุมชน ในเทศบาลที่ตนเองอาศัยอยู่

2. ผู้บริหารเทศบาลควรประสานความร่วมมือในการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องความขัดแย้ง ความสามัคคี ความสมานฉันท์ในกลุ่มประชาชน หน่วยงาน โดยร่วมดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามัคคี ความสมานฉันท์ เพื่อไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในหน่วยงานหรือชุมชน

เอกสารอ้างอิง

จิระศักดิ์ โยมะบุตร. (2561). *การสร้างความปรองดองสมานฉันท์ หลังรัฐประหาร 22 พฤษภาคม 2557 ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ฉัตรชัย เอี่ยมอ่อน. (2555). *ทัศนคติของพนักงานสอบสวนประจำสถานีตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 9 ในการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในชั้นพนักงานสอบสวน*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล.

ชลัท ประเทืองรัตน. (2560). *1 ทศวรรษการสร้างความปรองดองทางการเมืองไทย*. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

ลิขิต ธีรเวคิน. การป้องกันความขัดแย้งและการยุติความขัดแย้ง. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*, 8(1), 25-37.

ศิริพงษ์ อรุณเดชาชัย. (2559). *สถานีสารานุกรมธรรม : พื้นที่บ่มเพาะความรู้ชุมชนกรณีศึกษาชุมชนบ้านแฮด ตำบลบ้านแฮด อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สถาบันพระปกเกล้า. (2555). *การสร้างความปลอดภัยแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปลอดภัยแห่งชาติสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2558). *รายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ครบรอบ 1 ปี 12 กันยายน 2557-12 กันยายน 2558*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ลักษณ์.

อัชฌา สุวรรณกาญจน์ และคณะ. (2558). *ความสมานฉันท์อยู่เย็นเป็นสุขของชุมชนมุสลิมในเขตเทศบาลเมืองนราธิวาส*. นราธิวาส : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์.